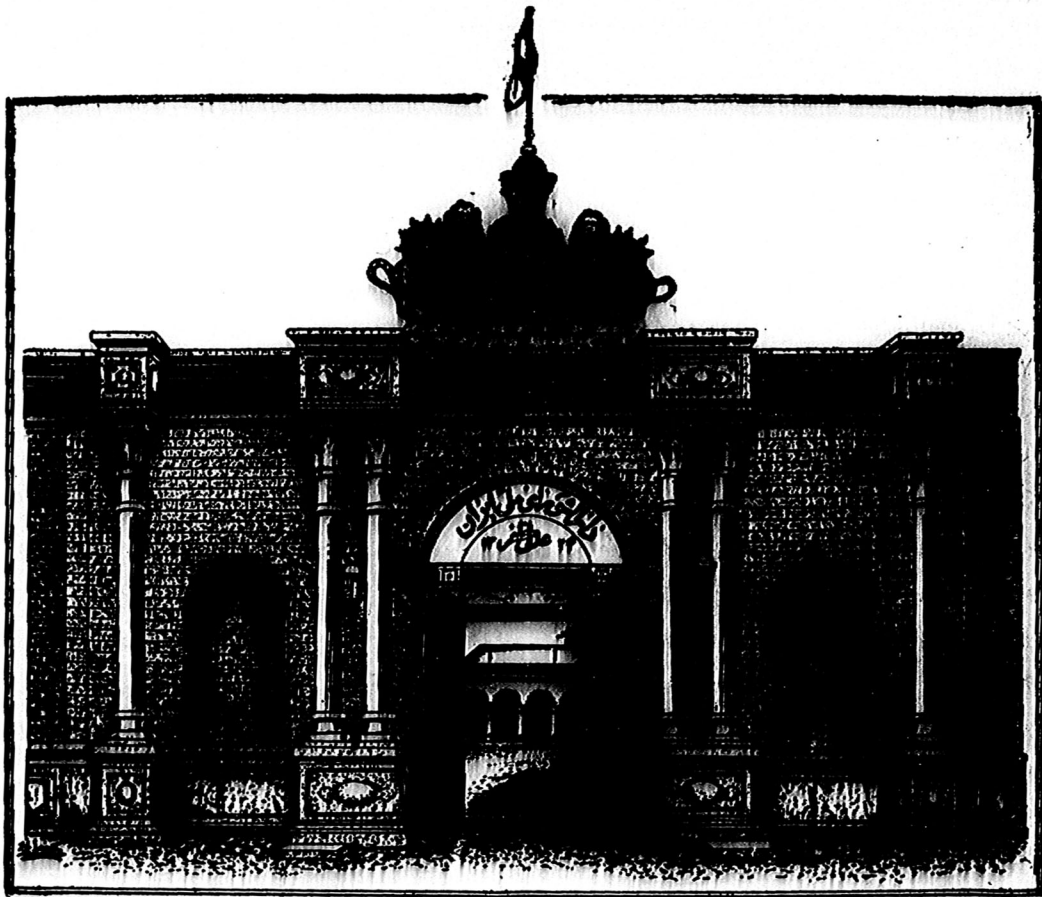

دوره هفتم تقنینیه

جلسه ۴۵	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	شماره ۴۵
تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه پنجمین ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۰۸ مطابق ۲۹ ذی القعدة ۱۳۴۷	مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود مطبعت مجلس	قیمت اشتراك داخله ایران سالیانه ده تومان خارجه « دوازده تومان قیمت تک شماره یک قران

مذاکرات مجلس

دوره هفتم تقنینیه

صورت مشروح مجلس يوم پنجشنبه ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۰۸ مطابق ۲۹ ذیحجه ۱۳۴۷

جلسه ۴۵

(مجلس يك ساعت و سه ربع قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید)
 (صورت مجلس یکشنبه ۱۵ اردیبهشت را آقای مؤید احمدی قرائت نمودند)
 آقایان: نوبخت - عبدالحسین خان دبیر - عمادی
 آشتیانی - همراز - لرستانی - آقایان - میرزا محمد
 رضا شبرازی - اورنگ - طباطبائی وکیل - طالش خان

عنوان	از صفحه	الی صفحه
مذاکرات مجلس بلایحه دولت بقید دو فوریت راجع بتقاضای اعتبار جهت زلزله زدگان خراسان و تصویب آن با کثرت ۹۲ رأی	۲۱۶	۲۲۲
قانون اجازه اعتبار بیست و پنجهزار تومان جهت زلزله زدگان خراسان	۲۲۷	

حاج سید محمود - تیمور ناس - حبیبی
غائبین بی اجازه جلسه قبل
آقایان: شیرانی - حیدری - امیر ابراهیمی - میرزا
حسن خان رائق - موقر - حاج رحیم آقا - میرزا
ابو الفضل - محمد تقی خان اسعد - حاج حسین آقا
مهدوی - شیخ علی مدرس - حاج حسن آقا ملک -
حاج غلامحسین ملک - محمد آخوند
دیر آمده با اجازه جلسه قبل
آقای شریعت زاده

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست
(اظهاری نشد)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد آقای وزیر مالیه
فرمایشی دارید ؟
وزیر مالیه - لایحه ایست برای تقاضای يك اعتباری
برای كلك به آسیب زدگان با قید فوریت تقدیم میشود
پس از قرائت چندگله هم خود بنده توضیح عرض میکنم
(بشرح آتی قرائت شد)

ساحت محترم مجلس شورای ملی
حدوث زلزله های پیایی در حدود شیروان و بجنورد
و قوچان وضعیت فوق العاده اسفناك و رقت آوری را
برای اهالی و ساکنین آنحدود پیش آورده که قلب هر
شونده از احوال اهالی بی خاندان متواری و کرسنه آن
حدود متالم و متاثر و طاقت تحمل را از دست میدهد
بطوریکه خاطر محترم آقایان نمایندگان مستحضر است
با وجود آنکه در تقسیمات اعتبارات مملکتی محلی برای
دفع این قبیل بلیات و مصائب غیر مترقبه تصویب نشده
بود بر حسب ضرورت معادل ده هزار تومان از اعتبار
غیر مترقبه دولت در وجه ایالت خراسان حواله شد که
نا حدی وسیله چاره سازی فراهم کرده - بموجب اطلاع
واصله از ایالت خراسان اعتبار مزبور تمام و بر بستانی اوضاع
آنحدود كلك کافی و معتد بهی را برای حفظ جان و تهیه
دوا و غذای اهالی بی سر و سامان آن نقاط آنا ایجاب
و الزام مینماید .

بطوریکه عرض شد با آنکه دولت از حیث بودجه و
اعتبارات عمومی کاملاً دستنگ و در مضیقه میباشد معذالك
چون وضعیت اجازه صبر و تحمل نمیدهد لازم دید از
هرحلیکه ممکن باشد فعلاً مبلغی که جان ساکنین آنحدود
را از مهلكه ببقوتی و بیدوایی نجات دهد فراهم نموده به
محل برساند ولی بدیهی است این كلكهای مختصری که از
بودجه عمومی میشود بهیچ وجه تکرانی اساسی را برطرف
نساخته و وسیله چاره جوئی حقیقی نخواهد بود بلکه لازم
و واجب است که عموم طبقات اهالی این مملکت
در این مصیبت شرکت جسته از كلك و اعانت
دریغ نکنند - برای حصول این مقصود حسب الامر بندگان
اعلیحضرت همابونی ارواحنا فداء کتبه در تحت سرپرستی
والا حضرت اقدس ولیعهد تشکیل و امید است که دعوت
آن کمیته از طرف عموم حسن تلقی و بروز احساسات
برادرانه طوری باشد که در انتظار داخله و خارجه موجب
سر بلندی گردد

فعلاً دولت برای تکمیل كلك خود و تهیه وسائل فوری
و دستگیری واعانت معادل بیست و پنج هزار تومان اعتبار
تدارك و تصویب آرا از مجلس محترم بقید فوریت تقاضا
می نماید .

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است از محل پنجاه
هزار تومان اعتبار مخارج معارود و كلك باعاشه مهاجرین
بی بضاعت که ضمن بودجه ۱۳۰۸ مملکتی منظور است
مبلغ ۲۵ هزار تومان برای كلك و اعانت بساکنین حدود
شیروان و قوچان و بجنورد که از اثر زلزله مصیبت دیده اند
مصرف نماید

وزیر مالیه - اگر چه زمینة موافقت و احساساتی
که از آقایان نمایندگان محترم می بینم بنده را مستغنی میکند
از اینکه بك عراضی برای دعوت آقایان بتصویب این
لایحه و فوریت آن بمرض برسانم (نمایندگان - صحیح
است) ولیکن برای اینکه خاطر محترم آقایان نا اندازه
از وضعیت و جریان اوضاع مستحضر باشد تلگرافی که
دیروز از والی خراسان رسیده که خودش بنقاط آسیب

دیده رفته و مشاهداتی کرده این را بمرض آقایان برسانم
دیروز ظهر بشیروان رسیدم از قوچان با بنظر طرف آبادی ها
خراب شده هر چند باین نقطه زدیکت میشوند بدتر است
از بعضی قراء اطراف که همان ده روز بعد از ظهر گردش
و معاينه کردم آری نمانده و مردمی که زنده مانده
کرسنه زیر آسمان هستند شهر شیروان تمام خراب شده
و چیزی باقی نمانده مردم در صحرا میخوابند صد خروار
کندم به محتاج زین آسیب دیدگان شهر توزیع کردم و
بدو قریه بزرگ که شخصاً رفتم صد الی دوست تومان
پول و بیست خروار کندم برای صد جوع داده ام
اطباء هم در حرکت هستند و مجروحین را می بینند
قریب سی قریه مهم در همین حوالی که بدرجات مختلف
آسیب عمده دیده اند معاوت فوری لازم دارند هر چند
این كلك های جزئی کفایت چیزی نمیکند معذالك وقتی
که شخصاً در میان جماعت کرسنه که ناله میکنند و
دورسرا میکنند میرسم چاره جز امداد ندارم باید زود
تر اعانه معتد به از دولت و ملت تدارك و رسانده بشود
ورنه مردم از دست میروند زلزله مداومت دارد تلفات
جانی هم زیاد شده آذوقه برای مردم دست گیری بدعانی ها
خرده مالك برای آبادی و اجازه قرض در مقابل گروهملکی
نا حدی از بانک پهلوئی و اعتبار برای ساختن شهر جدید
و تاسیس بلدیه و چادر برای ادارات دولتی که باران
دوسیه را خراب نکند و اعانه برای اجزاء مستخدمین
فقیر آنها و ایجاد کمیسیون برای مراقبت کار معاوت نا
چندماهه و بالجمله توجه کامل جهت تدارك اعانه لازم است
بستخانه تلگرافخانه محل ندارد و اجزاء مستاصل هستند
اگر آنچه حواله شده به آسیب دیدگان توزیع شود برای
حوزه گیفان و بجنورد که امروز پس از ورود هیئت
شوری عازم آن نقاط هستیم چیزی باقی نخواهد ماند لهذا
قدری به امساك رفتار میکنیم ولی حال مردم اعانت فوری
را الزام مینماید . مقصود بنده از تذکر خدمت آقایان
بطوریکه عرض کردم در حقیقت مستقیم خطاب به نمایندگان
محترم نبود زیرا بقین دارم احساسات آقایان و تأثر ایشان

که کمیته از آنها خواهد کرد مضایقه نکنند
رئیس - بطوریکه آقای وزیر مالیه فرمودند مهابت
این قضیه طوری است که گذاردن این لایحه با همان
وحدت فکری که در آقایان هست بدون اینکه اظهار
مخالفتی بشود حسن نیت آقایان را لا اقل ثابت میکند
از طرفی هم نظامنامه محدود میکند ما را که ما بایستی
بطور موافق و مخالف حرف بزنیم . بدیهی است در مجلس
شورای ملی بك نفری وجود ندارد که با مساعدت باین
بیچارگان مخالف باشد (صحیح است) و بنا بر این اگر
اجازه بفرمایند و آقایان موافقت بفرمایند بنام توضیح و
بنام تبیین از طرف نمایندگان بعنوان مخالف و موافق تجویز
می کنیم که اقلشش هفت نفری در این باب حرف بزنند
فوریت مطرح است . آقای عراقی

عراقی - گرچه همینطوری که آقای رئیس بیان فرمودند
موافق و مخالف و اینها در بین نیست همه آقایان از
صمیم قلب این کار را استقبال میکنند علاوه بر این
شاید متأسف هم از این باشند که چرا باید بك همچو
قضایائی برای يك ملت بیچاره واقع شود ولی حالا فوریتش
مطرح است . در فوریتش البته بنده نمیخواهم حرف بزنم
و مسلماً همه آقایان موافقت و بنده بواسطه ناری که دارم
خواستم در اینجا روی سخن خودم را به آقایان ارباب
جرايد و عموم ملت ایران قرار بدم و عرض کنم که
بني آدم اعضاي یکدیگرند

که در آذربایجان ز بك گوهرند

چو عضوی بدرد آورد روزگار

دگر عضو ها را نماید قرار

انصافاً این صدمه که از این زلزله به اهالی بیچاره خراسان وارد شده در واقع يك صدمه است که بنام ایران واقع شده است و تمام اهالی مملکت در این قسمت شریکند چه آنهايي که مصیبت زده اند چه آنهايي که اشخاصی از شان در زیر زلزله کشته شده اند و مرده اند تمام اینها برادران و خواهران ما هستند. هیچکس نیست که در اینجا بتواند اظهار مصیبت زدگی تنهایی بکند هر مصیبتی که وارد شده بموم وارد شده است چیزی که هست بنده دعوت میکنم و همینطور سایر آقایان که بنوبه خودشان اینجا مذاکره خواهند کرد دعوت میکنند عموم ملت ایران را در همراهی در این قضیه که از جمیع بلاد ' رعایا ' زارعین ' ملائکن ' تجار ' کسبه ' اصناف ' کلیتاً نسبت باین زلزله زدگان همراهی مالی خودشان را دریغ نمایند. کتیته هم در اینجا درست شده است که هر کس بخواد اعانه بفرستد میتواند مستقیماً به آن کتیته که تأسیس شده است بفرستد و امیدوارم در این موضوع عموم ملت ایران در این موقع همراهی خودشان را دریغ نکنند.

رئیس - آقای عباس میرزا

عباس میرزا - در فوریت رأی میدهیم.

رئیس - آقای افسر

افسر - اگر چه نمایندگان خراسان در این قضیه هائله حقیقتاً صاحب عزاهستند و نباید آنها چیزی بگویند و باید سایر آقایان اظهاراتی بکنند و بنده هم همین دلیل نمی خواهم در این خصوص عرض بکنم ولی بالاخص آنهايي که بستگان خصوصی دارند مقدم هستند باین جهت این دو نکته را خواهم تذکر بدهم خراسان یکی از مراکز مهمه زلزله ایران است و سالهای متعددی در تاریخ زلزله های بنیان کن آن معروف و مشهور است در همین عصر خودمان از ۱۳۱۰ تا حالا چندین زلزله مهم آمده است شهر قوچان که حالا شیروان یکی از متعلقات آن است در ۳۱۰ و ۱۱ در دو

زار - عصر مملو از مفاخرت و سعادتانی که ما خوش بختانه در آن زندگانی می کنیم یکی از برجسته ترین علائمش ایجاد وحدت ملی بین تمام طبقات ایرانی است بدون اختلاف مذهب و نژاد پس قبلاً لازم میدانم ایجاد کننده این اصل مهم که باعث سعادت و خوشبختی مملکت و ملت شده است عرض کنم رومند با دان همایون درخت که در سایه اش میتوان بردرخت افوی دلیل بنده هم اتحاد کامل فعلی و ناز و ناسفی است که عموم نمایندگان محترم ایالات و ولایات در این قضیه میفرمایند خصوصاً این صدای اجازه هائی که خواسته شد بالاخره روزی خواهد آمد که بر شهادت وجدان و عواطف انسانیت پرورانه عموم نمایندگان ایالات و ولایات شهادت خواهد داد که ما اولاد آن مرد بزرگی هستیم که فرموده است بی آدم اعضای بکدی بگردند (خنده بین نمایندگان) در درجه دوم حقیقه باشرکتی که عموم نمایندگان محترم از ناز و ناسف نسبت باین قضیه هائله مهیب کرده اند باید با نمایندگان خراسان شرکت بکنند و تشکر از هیئت محترم دولت بکنند که حقیقتاً با يك سابقه بی نظیری به مجرد استماع این خبر آن عملیاتی را که حقیقتاً نوع پرورانه بوده است نسبت به ستم دیدگان فرمودند و چیز دیگر در فوق این اقدام میسر نبود برای ایشان بطوریکه عرض کردم در درجه سوم هم بنام عموم اهالی خراسان بالاخص آن مصیبت دیدگانی که مطابق این تلگراف مشاهده فرمودید تشکرات مادی و معنوی (خنده بین نمایندگان) خودم را از عموم آقایان نمایندگان ایالات و ولایات اظهار میدارم و در خاتمه تذکر میدهم که مطلب بقدری مهم است که البته با آن حس نوع پروری که در آقایان سراغ دارم عرض میکنم که تنها ناز و ناسف کافی نیست برای اینکه در حقیقت فوق العاده رقت آور است و محل زلزله دیدگان بقدری مهیب است که خیلی خیلی رقت آور است یعنی يك کلمه دیگری نمیتوانم ادا کنم که بالاتر از رقت باشد پس در این صورت تقاضا میکنم که آقایان نمایندگان محترم از ناسف و ناز خودشان

گذشته و مطلب را طوری عملی کنند که ما ثابت کنیم مجلس شورای ملی ایران مظهر احساسات کلیه مراکز ایران میباشد (از طرف نمایندگان - صحیح است) و در ترقی و سعادت ملت ایران شرکت دارد

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - اتفاق ناگوارگی که واقع شده است تمام ایرانیان را متأثر و عزادار کرده است. بنده میخواستم عرض کنم که همه ما ایرانی هستیم و هر حادثه در هر کجای این مملکت رخ بدهد بنام افراد متساویاً وارد است. در مقابل يك همچو اتفاق سوئی يك چیزیم بنده را تا اندازه امیدوار میکند و آن علاقه مفرطی است که دولت در این موضوع بخصوص نشان داده است که راستی راستی درست نشان میدهد که دولت بایستی مراقب حال و زندگانی تمام افراد جامعه باشد. لکن در مقابل این حسن عمل تمام افراد ایرانی هم بایستی شرکت نمایند در نگاهداری و بستاری بازماندگان مردمان بدبخت ستم دیده. بنده عقیده ام این است که ما بایستی قناعت کنیم به اینکه تمام اقدامات را دولت بکند. اینک منحصراً مجلس و کلاً بایستی اقدامی بکنند. نسبت بنام شهر های ایران از طرف آقایان نمایندگان به موکلین خود شان تلگرافاتی بشود و آنها را به شرکت در دادن اعانه دعوت کنند و بعلاوه بنده عقیده دارم که بایستی برای این کار از طرف مجلس يك کمیسیونی انتخاب شود که در اطراف این قضایا دقت کاملی بکند که بلکه يك اعانه فوق العاده جمع آوری بشود که بتواند جبران تمام این خرابیها را بکند. در هر صورت بنده نمیتوانم آنطوریکه باید و شاید تأثرات قلبی خودم را بعرض برسانم. لکن باید در مقابل این اظهار تأثر به عمل پرداخت.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - رأی گرفته میشود به فوریت. آقایانیکه

تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - آقای زوار

رئیس - تصویب شد .
(ماده واحده مجدداً بشرح سابق خوانده شد)

رئیس - آقای عباس میرزا

شوند يك كك هاي لایقی از طرف تمام شهرها و دهات دیگر که امروز در کمال رفاه و آسایش زیست میکنند برای همان شکرانه رفاه و آسایشی که امروز دارند البته در مقابل همان شکر این كك را خواهند کرد و ما هم به موکلین خودمان تلگراف میکنیم و امیدواریم که در این موقع يك همدردی کاملی بشود و در ضمن اینکه این اظهار تأسف و تالم را میکنیم از قراریکه درجرائد هست این زلزله در جوار ما یعنی در ترکستان روس هم بوده یعنی بطوریکه در جرائد نوشته اند در آنجا هم يك چنین زلزله هائی رخ داده است از آن قضیه هم خیلی متأسفیم که در آن حدود هم يك تلفاتی بوده است و امیدواریم که مادیات را تماماً جبران کنیم و يك همت فوق العاده از طرف عموم اظهار شود

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

آقا سید یعقوب - چیز غربی است !؟ يك مسئله که الان تمام دنیا متوجه هستند که مجلس شورای ملی نسبت به مصیبت زدگان چه کار میکند میگویند کافی است آقا چه مجلسی از این بالاتر و چه تالم و نأری از این بیشتر برای ملت ایران هست که يك قطعه از مملکتش غرقه خون باشد و ما بگوئیم مذاکرات کافی است !؟ ما چه کار داریم ؟ خدا نکند هیچوقت این قضایا پیش بیاید

دشتی - مجلس روضه است

آقا سید یعقوب - بلی مجلس روضه خوانی است .
(با حرارت) مجلس وضع مالیات است !؟

دشتی - باید عمل کرد و پول داد

آقا سید یعقوب - آقا صبر کن آقای دشتی بگذار حرم را بزخم بعد اجازه بگیرد و حرف بزیند و در روزنامه بنویسد يك مجلس شورای ملی که امروز سراپا باید مانم و عزا و غم و گریه و زاری باشد و اول کسی که نخوابد و بیدار بود و اقدام کرد پادشاه ما بود در يك چنین قضیه که ما خواب بودیم او شب نخوابید و بر خودش

خواب را حرام کرد تا اینکه لافل ما را بیدار کند که در بدبختی يك قسمت بزرگ مملکت ما هم شريك بشویم آنوقت میگویند کافی است . چه کار کردیم ؟ مطبوعات را تشویق کردیم ؟ زبان بزرگ ما و دست قوی ما که مطبوعات است باید سراپا غم باشند و صفحه اول را باید سیاه کنند چرا ؟ برای اینکه يك روز بدبختی برای يك قطعه بزرگ از مملکت ما که خراسان باشد پیش آمده است . این يك چیزی است که امروز ملت ایران عواطف و رؤفت خودش را نسبت به يك قسمت از مملکت خودش و نسبت به همدیگر همانطوریکه آقای عراقی دستور اجتماعیات ما را اظهار کردند و همان طوریکه دیانت مقدس اسلام در این مواقع میفرمودند و هم بد علی من سواهم . در آن مواقع اتحاد میکردند که همه كالحلقه المفرغه بحیث لابدی این طرفها . باید مثل زنجیر بهم دیگر وصل باشد . که اگر در سرحد خراسان آفت به يك کسی میرسد باید در بوشهر و قصر شیرین مردم به لرزه در بیایند و اظهار همدردی بکنند .

اینجا آقای افسر اظهار فرمودند که در سنه فلان آن پیش آمد شد و در سنه فلان فلان پیش آمد شد و چون آنروز مردم خودشان دارا بودند ممکن بود که جبران کنند ولی امروز چون دیگر مردم دارائی ندارند نمی توانند . این غصه ندارد يك خراسان با آن عظمت که همیشه باعث افتخار ایران بود ، نجات دهند در تمام ممالک و در تمام سیختی هائی که برای ایران پیش آمد تاریخ را نگاه کنید همیشه خراسان بود ، حالا خراسان باین روز بیفتد . باین ذک بیفتد . حقیقتاً نمیتوانم ذک بگویم خودم متأسف هستم . يك خراسانی که احیاء کننده ایران بود در دوره اسلام از ابو مسلم مروزی بکبرید تا این آخر آنوقت باید يك قطعه خراسان غرقه خون بشود و قهر طبیعت آنجا را زیر و زبر کند و ما بگوئیم مذاکرات کافی است !؟ خبر آقا بنده مذاکرات را کافی نمیدانم و لازم میدانم نمایندگان ملت در اینجا بعنوان سوگواری و بعنوان زاری و بعنوان بیچارهگی آن بچه

های پدر مرده و آن بچه هائی که در صحرا متفرق هستند همانطوریکه آقای تقی زاده دیده بودند و اظهار نموده اند در اینجا گفته شود و از اینجا منعکس بشود در بین تمام ملت ایران و دست قوی ما که مطبوعات است منتشر کنند که ملت ایران دارائی آن روح اجتماعات که اول بوده است بشود و بفهمند که بعد از این خراسان و شیراز و اصفهان نیست تمام ایران است و تمام در تحت لوای پهلوی و در تحت کلمه ایران اتحاد و اتفاق داریم و اگر خدای نخواسته بعد از این در يك جای از اینان يك آسیبی و يك صدمه وارد بیاید يك روح است و اجسام مختلفه این روح متزلزل است ، این روح متأسف است ، این روح عزادار است این روح غمگین است آنروز روزی است که ملت ایران به ندای واحد به آن غرور ملی و به آن روح و عواطف ایرانی که دارند در يك چنین واقعه برسانند که این ملت ملتی است که در مقامی که آنها در مقابل يك سیلی واقع میشود ، در مقامی که به آنها يك مصیبت وارد میشود اینطور اتفاق دارند . استدعا دارم مطبوعات محترم ما هم همین زاری همین ندای ما را که از ته دل میزنیم بتمام ملت صدا زنند که ملت ایران دارائی يك روح اجتماعی است دارائی يك مقام اجتماعی است و در این قضایا با يك روح صمیمیتی نظر می کند و اقدام می کند . حالا آقای رئیس فرمودند که کسی مخالف نیست . بنده کاملاً مخالف هستم چرا ؟ چون نوشته اند (در واقع يك قطعه مهم و معظمی از خراسان با خلك مساری شده است و از بین رفته است همین است دیگر) فقط مبلغ بیست و پنج هزار تومان و نظر بضیق بودجه همینقدر پیشنهاد کرده اند بنده عضو کمیسیون بودجه هستم . ما در حین تنظیم بودجه يك اعتباراتی برای دولت در نظر گرفتیم ممکن است از آن اعتبارات مصرف نمایند بعضی از آن اقلام را دیشب بنده با آقای وزیر مالیه هم عرض کردم اگر این لایحه میرفت به کمیسیون و وقت داده می شد و يك دقتی می شد و آقای وزیر مالیه و هیئت دولت آن جا

تشریف می آوردند و می نشستیم بک فکر اساسی میکردیم بهتر بود (برای اینکه امروز روز عزا است) و از جاهای دیگر باز در آن مورد بک چیزی اضافه می کردیم و تهیه میبندیم این آقا چیزی نیست که از صد هزار تومان و دوست هزار تومان درست شود خیلی بیش از این ها خرج دارد بک جای عظیم ما از دست رفته است غیر از پولی است که ما می خواهیم بدهیم برای آبا بانی بلوچستان با عمران خوزستان و لرستان و خرم آباد آقا این نقطه مهم بکلی از بین رفته است آن جاها کم کم رو با نادی هستند ولی این جا فدای صرف است این بک خرجی است که ما باید بکنیم ملاحظه فرمائید بک جائی که بر خزانه ما - مال بسال می افزود بکلی ناپود شده است ما باید اول این جا را آباد کنیم بعد بجایهای دیگر پردازیم این جا را بک روح نازه و زندگی جدیدی پیش بدهیم بعد عمرات آن جا ها را در نظر بگیریم . حالا فرمودند که مخالفت نکنید . من وکیل هستم وکیل هم نمی تواند پیشنهاد اضافه خرج بکند . نمیتواند تعیین محل بکند فقط میتواند دولت را دعوت کند که خود دولت پیشنهاد بکند . بنده مواردی را در نظر دارم که از آن موارد مناسب تر است مبلغ زیادی خرج این راه مهم بشود . بنده عقیده ام این است که حالا ما این ۲۵ هزار تومان را رأی بدهیم بعد بک فکر مهم و اساسی از بک محل دیگری بکنیم . بنده بیبی و بین الله بقدری خجیل و شرمسار هستم که در مقابل بک سیل باین عظیمی و حادثه باین بهت آوری دولت ما نا حالا بیش از این نتواند موفقیت حاصل کند و فقط بیست و پنجهزار تومان بیورد و از مجلس اعتبار بخواند ...

بکنفر از نمایندگان - سی و پنجهزار تومان آقا سید بمقوب - بی . ده هزار تومان هم آرزو اول این سی و پنجهزار تومان ولی این چیزی نمیشود بنده اطلاع دارم که اعلیحضرت همایونی از حقوق خودش از خراسان حواله داده است . ای کاش ما بک خلقی از اخلاق اعلیحضرت اقدس شهرباری را می داشتیم . من آن

نظر از آن اجری که در آخرت برای ما دارد از نظر سیاسی هم مهم است و این بک قدم بزرگی است در سیاست برای ما از نظر وحدت اجتماعی و سیاسی و یکدلی ملی و این عمل امروز ما و کمک ملت ایران باین برادران خودشان و باین قطعه مهم مملکت خیلی مفید است و اثرات خوبی خواهد داشت در تمام دنیا . از آن طرف هم همانطور که آقای عباس میرزا فرمودند ما از همسایه های خود مان هم شنیدیم که با اینکه ماها هم همین مصیبت و آسیب وارد شده بود آنها هم ما ما موافقت کردند و از خارجه هم بک اعانت و کمک هائی شده البته عملیات آنها هم قابل تقدیر است و البته ماها هم برای این آسیب زدگان همسایه خود مان نیز متأسف هستیم ولی حقیقه ما از این مصیبت زدگان اهالی خراسان شرمنده و خجیل هستیم . در آخر هراضی دعوت میکنم وزراء و نمایندگان ملت و مطبوعات و تمام ملت ایران را که با بک صدای واحد و بک اتفاق کاملی اعانت کنند برادران شان - و آن کتیه که در نحت ریاست والا حضرت اقدس تشکیل خواهد شد بک نمایش خوبی از زندگی ایرانی و وحدت کلمه ایرانی در دنیا بدهند و کمک های مهمی بکنند .

کازرونی - هر کس دلش بیشتر می سوزد بکجا حقوقش را بدهد . هر کس راست میگوید بیشتر بدهد
وزیر مالیه - نماینده محترم در ضمن مذاکراتی که فرمودند تذکری دادند باینکه دولت ممکن بود و ممکن هست بک کمک های بیشتری را کرده باشد . البته آقایان متوجه هستند همانطوری که اظهار شد در مرحله اول شخص اعلیحضرت همایونی و بعد در ذیل دستور ایشان و سر بسوق ایشان هیئت دولت از هر گونه اقدامی که متناسب و مقتضی باشد مضایقه نکرده اند و نخواهند کرد اگر در خاطر محترم آقایان باشد در همان روز اول که که اشاره باین قضیه شد بنده عرض کردم که ده هزار تومان از اعتبارات غیر مترقبه دولت برای این مصرف خیره داده میشود بعد هم عرض کردم اگر احتیاجات شدیدی پیش آمد در موقع خودش دولت مجدداً بمجلس

شورای ملی عرض خواهد کرد . این است که ملاحظه میفرمائید برای مرتبه دوم لایحه بیست و پنج هزار تومانی برای این مصرف آورده بود در این موقع هم پیش از این مقتضی و مناسب بود چه کل مملکتی نبود و همانطور که عرض شد آقایان مستخضرند باینکه بک اقدامات شخصی واحساسات شخصی در این قبیل موارد کمک و معاون اقدامات هیئت دولت باشد (صحیح است) چونکه دولت بک وظیفه دارد که نباید دولت را از آن نظر اصلاحی و ترقی مملکت خودش منحرف کرد البته ناز در این قضیه خیلی مهم صحیح و بموقع است و جبران آن هم نا اندازه که باید بشود شده و خواهد شد و باید وسائل آن را هم مهیا کرد ولی هیچ نازی قابل این نیست که بک آن و بک دقیقه بک مملکت را از آن خط ترقی و تصاعد خودش بازدارد و بنده امیدوار هستم که تا کمالی که از همه طرف خواهد شد انشاء الله این مصیبت های وارده نا آن اندازه که ممکن است جبران شود و باز هم این را بمرض آقایان میبرسانم که اگر بک پیش آمد هائی بکنند بک چیزهائی را ما به بینیم که در ضمن عمل ممکن است از طرف دولت بک کمک هائی مقتضی است بشود باز خودمان خواهیم آمد و بمرض مجلس خواهیم رسانید و اعتبار خواهیم گرفت (صحیح است)

رئیس - مذاکرات کافی است ؟
عده از نمایندگان - بی
رئیس - دو فقره پیشنهاد رسیده است یکی از آقای باستانی و یکی از آقای فهیمی قرائت میشود (پیشنهاد آقای باستانی این قسم قرائت شد)
مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی - بنده پیشنهاد می کنم تمام مبلغ پنجاه هزار تومان که باسم نگهداری مهاجرین ایرانی در بودجه مملکتی تصویب شده است تخصیص به جبران خسارت زدگان از زلزله بجنورد و شبروان داده شود
عده از نمایندگان - اضافه خرج است . نمیشود باستانی - خیر اضافه خرج نیست . تغییر خرج است

عرض میشود که مذاکرات آقایان رفقا دایر باظهار تأثر و نامل از این پیش آمد ها بقدری است که مزیدی بر آن متصور نیست و لازم نیست که بنده دیگر بخواهم در این واقعه هائله چیزی عرض کنم. البته ناسف و نامل در این گونه حوادث طبیعی برای همه ما ها و همه ملت ایران است ولی در عین حال يك امید واری کاملی هم داریم که وقتی اراده اعلیحضرت اقدس همایونی تعلق گرفت در باره اشخاصی که باقی مانده اند از نقطه نظر مادی کجکهای بشود البته ملت ایران هم ناسی میکنند با اقدامات ایشان و حق الامکان و حق القوه مساعدتهای خواهند کرد. آنها هم که تلف شده و شهید بیرحمی طبیعت شده اند که از دست رفته اند ولی آنها هم که باقی مانده اند البته مجلس دولت. ملت باید باندازه خودش آنها مساعدت فوری بکنند ولی بحرف و کفتار هم نباید برکنار کرد. اقدامات سریع لازم است از برای نگاهداری اشخاصی که از زلزله آسیب دیده اند.

مطابق تلگراف والی خراسان پس از آن که آن ده هزار تومان اعتبار بابشان داده شد و صرف آسیب دیدگان کرده اند حالا اشاره کرده اند در آخر تلگراف شان که من از این جا که می خواهم بشیروان روم. مبلغ ده هزار تومان مصرف شده است و سراغ شیروانی ها و کفنها که میروم شاید دست خالی باشم و در خانه تقاضای امداد فوری کرده اند و این بیست و پنج هزار تومان امروزی هم لابد پس از وضع آن ده هزار تومان اعتبار اولیه است.

وزیر مالیه - خبر جداسات علاوه بر آن است باسالی - بسیار خوب علاوه هم که باشد نازه چیزی نیست و بنده فکر کردم که این پنجاه هزار تومانی که در بودجه هست و باسم نگاهداری از مهاجرین احتمالی ذکر شده که ممکن است بایران بیایند این را عجاله تخصیص دهند بان مصرف و این مصرف فوری بهتر است از آن مصرف احتمالی که در بودجه تخصیص داده شده است بلی در يك موقع عادی درسنوات آتی هم ممکن است در بودجه يك مبالغی منظور کرد ولی عجاله از نقطه نظر فوری بنده

این پیشنهاد را کردم که اگر دولت بخواهد يك اقدامات فوری بکند این از همه بهتر است برای اینکه اگر بخواهد منتظر وصول اعاله باشد نا حکام و مأمورین در ولایات مشغول جمع آوری اعانه باشند ممکن است یکی دو ماه طول بکشد ولی دولت باید فوراً يك مبلغ معتدلی را تخصیص بدهد بان کار بعد هم اگر اعانه هائی از مرکز و ولایات بتدریج جمع آوری شد اینهارا هم صرف نمایند ولی فعلا باید کاری کرد که این باقی ماندگان از کرسنگی نبرند و تلف نشوند (صحیح است) این است که بنده این پیشنهاد را کردم و عقید بنده این است که پس از تصویب این لایحه ما هام بلافاصله جلسه خصوصی خودمان را تشکیل بدهیم و اگر می خواهیم ملت هم اما ناسی کنند باید بروم و فوراً هر چه زودتر هر قدر که می خواهیم کمک بکنیم بعد هم آقایان وزراء که از این جا میروند بروند خودشان در هیئت وزراء و هم خودشان را معین کنند در جراید هم اعلان کنند که مؤثر واقع شود و وارد عمل شوند و الا هی صحبت کردن و اظهار احساسات کردن البته مفید است ولی عمل کردن مفیدتر است ملت وقتی ناسی می کند که وکیل و وزیر پیشقدم بشود و مهبای کار بشود

جمعی از نمایندگان - صحیح است

رئیس - آقای روحی مخالفید؟

روحی - خیر عرضی ندارم

وزیر مالیه - عرض کنم که بنده در قسمت عریضی که پس از قرائت این لایحه عرض کردم گمان می کنم که جواب فرمایشات آقای باسالی را داده باشم و حالا هم از ایشان نمی میکنم که کم و زیاد خرج را از طرف دولت به نظریه خود دولت واگذار کنید امروز تا بیست و پنج هزار تومان میبدهیم ده هزار تومان از اعتباراتی که دولت داشت داده است و يك عملیات دیگری هم در حدود اختیاراتی که دولت داشته است خواهیم کرد اگر باز موقعی دیدیم که نه هنوز با کمک و همت آقایان دیگر باز اجماع میکنند که ما کمک هائی بکنیم خود ما می آیم از این محل یا محل دیگر تقاضای کنیم و با این مقدار

خوب است فعلا موافقت شود و تقاضا میکنم آقای باسالی مساعدت کنند و این پیشنهاد را پس بگرد

باسالی - پس گرفتم

رئیس - پیشنهاد آقای فهیمی قرائت میشود (ان طور خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که بعد از لفظ قوچان و شیروان و بجزنورد عبارت ذیل اضافه شود: و سایر نقاطی که گرفتار مخاطره زلزله واقع شده اند به اختیار والی ایالت خراسان و مؤسسه شیرو خورشید سرخ گذاشته شود

رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - در موقعی که آقای آقا سید بعقوب نطق میفرمودند آقای دشتی اظهار فرمودند مگر مجلس روضه است. بنده عرض میکنم آقای من چه روضه و مصیبتی بالاتر از این (دشتی در موقع خروج آقا روضه را باید در خانه خواند) اما حقیقه متاثر هستیم. از قیامت خبری میشوند دشتی از دور بر آتش داری تصور این را باید کرد که چند هزار نفر نفوس زکیه يك مرتبه میروند زیر خاک البته روضه است حال اهالی این حوزه عیناً مثل اشخاصی است که در کشتی غرق شده باشند تا موقعی که هیچ امیدی برای آنها نیست از زندگانی خودشان کاملاً مابوسند ولی بعضی اینکه از دور يك سیاهی ببینند یا اینکه يك کشتی به بینند که بکمک آنها می آید همین مشاهده يك قوت قلبی به آنها میدهد که برای خلاصی خودشان اقدام میکنند این اهالی بدبخت و قتیکه دچار این مهلکه شدند البته مابوس بودند بخصوص با يك سوابقی که آقای افسر هم شرح دادند که بعد از مدتها بحرور خودشان دست و پا کردند و يك زندگانی برای خودشان فراهم کردند و فقط دولت يك خلاصه به آنها داد و البته تفاوت دارد با امروز که بفاصله یکی دو روز می بینند تمام قوای مملکت متوجه آنها است و میخواهند آنها را از این بدبختی بیرون بیاورند و یکی از چیز هائی که واقعاً اسباب امید واری آنها است همین صحبت های امروز مجلس است. تلگرافاتی که روز اول به

بنده رسید و تلگراف هائی که بعد از اقدامات دولت رسید ملاحظه بفرمائید که چه قدر آنها را به همچنان آورده است و چه قدر مشغول خلاصی خردشان هستند این قدر اعتراض نکنید که سه چهار تا کلمه این جا صحبت شود بلی حقیقه اسباب افتخار و خوشوقی است که در تحت توجهات عالیه اعلیحضرت بهلوی امروز ما می بینیم اگر يك حادثه برای یکی از نقاط مملکت واقع شده است تمام قوای مرکزی اعم از هیئت دولت مجلس شورای ملی افراد اهالی مملکت جرائد فیکرشان متوجه آن مسئله است و همین فکر آنها را زنده میکند و حالا باید بکمک آنها رفت چون در اوانجی که نوشته میشود وقتی که بموقع اجرا گذارده میشود غالباً يك نکات و وقایعی نوشته میشود که موقع اجرا اسباب زحمت ممکن است بشود در این جا هم نوشته شده است قوچان و شیروان و بجزنورد بنده خواستم اضافه کنند یعنی پیشنهاد کردم که اضافه کنند سایر نقاطی که متوجه خطر زلزله شده اند و البته مقصود هم همین است ولی تصریح بشود بهتر است و نکته دیگر اینکه این خرج خرجی نیست که ما آرا بخواهیم بجزایمان اداری ببندازیم باید در تحت اختیار والی ایالت که مورد اعتماد هم هست گذارده شود و هم چنین مؤسسه شیر و خورشید سرخ که آقای امیر اعلم امروز با فردا صبح عازم هستند با آئروپلان در این قسمت نظر کنند و تشریف ببرند و يك اقداماتی برای این کار بکنند که در حقیقت اشخاصی که مقصدی این کار هستند خرج بکنند و آنها نظارت بکنند و جزیانات اداری به این وجه کاری نداشته باشد تا عملیات دیگری که در این باب شده است و اطلاع داریم که در تحت ریاست عالیه والا حضرت اقدس مؤسسه شیر و خورشید سرخ برای جمع آوری اعانه مشغول اقدام هستند و هیئت دیگری هم که در تحت ریاست وزارت دربار بهلوی برای جمع آوری اعانه تشکیل شده است و هیئت های دیگری که برای جمع آوری اعانه درست شده است اقدامات خود را بکنند و وجوه آرا به محل رسانند و

حضرات زودتر بتوانند بلکه آنها را از خطر نجات بدهند مقصود بنده این بود حالا اگر آقای وزیر مالیه شکل دیگری بنظرشان میرسد بنده هیچ مقصودی ندارم غرض این است که خرج کردن این وجه تحت جسرمانات اداری نیفتد .

وزیر مالیه - بنده خیلی تشکر میکنم از آقای فهبمی که تذکرات مفیده را در هر موقع درین نمیکنند و آن اصلاح اولی را که در این ماده پیشنهاد کردند بنده قبول میکنم که نوشته شود و نقاط دیگر که آسیب دیده اند گذاشتن خرج این وجه هم در تحت نظر و اختیار امات هم عمل جاری ما است و گذاشتن آن در قانون عیبی ندارد و با آن قسمت هم موافقم ولی اختلاط قضیه را با شیر و خورشید سرخ موافق نیستم شیر و خورشید سرخ يك مؤسسه ایست که خودش يك وظایفی دارد و يك عملیاتی دارد بکلی جدا و خارج از عملیاتی است که دولت میکند واعانه هایی که دولت در نظر دارد بدهد در تحت سرپرستی والا حضرت ولیعهد و وزیر دربار و رئیس الوزراء جمع خواهد شد شیر و خورشید سرخ خودش چهار هزار تومان از صندوق خودش اعانه داده است و خود آقای دکتر امیر خان هم حرکت میکنند و میروند و باز هم يك اعانه هایی جمع خواهند کرد باسم شیر و خورشید سرخ ولی این دو عمل را اختلاط دادن بهم صلاح نیست و بنده تقاضا میکنم که قسمت اول پیشنهاد آقای فهبمی در ضمن ماده ذکر شود و در قسمت ثانی خودشان صرف نظر کنند .

فهبمی - بنده موافقت میکنم با نظر آقای وزیر مالیه رئیس - آقای ارباب يك پیشنهاد کوچکی کرده اند که اصلاح شود . قرائت میشود

(بمضمون ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم به اصلاح آقای فهبمی مزید شود (در خراسان)

رئیس - بفرمائید

ارباب کیخسرو - در پیشنهادی که آقای فهبمی

کرده اند آنجا نوشته است هر جایی که مصیبت زده باشد و مصیبت واقع شده باشد البته نظر ایشان خراسان است ولی اینجا تصریح نشده است بدیهی است این پیشنهادی را که بنده کرده ام نمیخواهم بر خلاف آن اصلی که این جا گفته شد این عرض را کرده باشم که اگر جایی دیگر مصیبت زده است کمک نشود ولی چون این مبلغ جزئی است و اگر بخواهند بجا های دیگر هم کمک کنند کفایت نمی کند از این جهت بنده لازم دانستم این تصریح در اینجا بشود که بعد اسباب معلول شود

رئیس - آقای وزیر مالیه هم موافقت میکنند به اینکه اضافه شود . پیشنهادی از آقای فیروز آبادی رسیده است که در آنجا تکلیف آقایان نمایندگان را همین میکنند بنظر بنده باید همانطور که آقای باسالی اظهار فرمودند در جلسه خصوصی تکلیف این کار همین شود و چون پیشنهاد دیگری رسیده است ماده قرائت میشود با اصلاحاتی که شده است

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است از محل پنجاه هزار تومان اعتبار مخارج معاودت و کمک به اعاشه مهاجرین بی بضاعت که ضمن بودجه ۱۳۰۸ مملکتی منظور است مبلغ بیست و پنج هزار تومان برای کمک و اعانت به ساکنین حدود شیروان و قوچان و بجنورد و سایر نقاط خراسان که از اثر زلزله مصیبت دیده اند تخصیص داده و برای دستگیری و اعانت به ستمدیدگان با اختیار والی خراسان بگذارد .

رئیس - موافقین باین ماده ورقه سفید خواهند داد (اخذ و تعداد آراء بعمل آمده بود و دو ورقه سفید تعداد شد)

رئیس - عده حاضرین بود و شش نفر رأی دهندگان بود و دو نفر . . .

اسامی رأی دهندگان - آقایان : دکتر طاهری - اقبال مفتی - رهبری - الفت - اسدی - افخمی - قراقرز او دکتر عظیمیا - آقا سید یعقوب - طباطبائی دیبا - فیروز آبادی - زوار - علیخان اعظم - میرزا بانس - محمد

علی میرزا دولتشاهی - احتشام زاده - طلوع - رفیع - چشیدی - دشتی - ملک زاده - نجومی - ایزدی - فرمند فهبمی - صادقی - حسنعلی میرزا دولتشاهی - حکمت - دکتر افغان - روحی - ضیاء - دکتر سنک - آصف - قاضی نوری - بیات - عراقی - شریفی - امیر دولتشاهی مقدم - وهاب زاده - اسفندیاری - رحیم زاده - اسمد - جلایی - سید محمد تقی طباطبائی - بنکدار - کیانوری - آقا زاده سبزواری - مسعود - عامری - باسالی - حاج میرزا حبیب الله امین - هزار جریبی - حاج علی اکبر امین امین پور محسن - ابلهخان - پالیزی - دریانی - عباس میرزا - مولوی - عدل - فرخی - شیخ محمد جواد - دهستانی - خواجوی - کلالی - کاشانی - ماکوئی - شریعت زاده - مسعودی - ساکنیان - بزرگک نیا - مصباح طباطبائی - مؤید احمدی - کنجه محمد ولی میرزا - فتوحی - اورنگ - ناصری - افسر - کفائی - جهانشاهی - اسکندری - فرشی - ظفری - ارباب کیخسرو - مجدضیائی - خطیبی - لاریجانی - فولادوند شهداد

رئیس - آن چهار نفر از آقایان هم که رأی نداده اند در خارج جلسه بوده اند و الا تصور میکنم با این قضیه مخالفی بوده باشد و چون آقایان را ملول می بینم دوام جلسه را برای آقایان غیر قابل تحمل میدانم و به علاوه بر حسب تقاضای سابق آقای باسالی و تقاضای کنونی آقای

اورنگ مناسب این است که بروم جلسه خصوصی و در آنجا تکلیف اعانه خودمان را نسبت به این کار همین کنیم . آقای وزیر فواید عامه يك لایحه دارند میدهند و جلسه را ختم میکنم

وزیر فواید عامه - در چندین قبل لایحه تقدیم مجلس شده بود راجع باستخدام مستر کارل مهندس برای دو سال و اصلاحاتی هم در حقوق او در کمیسیون بودجه شدن نظر باینکه با آن اصلاح موافقت نکرد و استدعا کرده بود که از خدمت معاف شود و دولت هم وجود او را لازم میدانست يك لایحه دیگری برای مدت یکسال تهیه شده و تقدیم مجلس میشود و لایحه سابق را پس میکنم وزیر پست و تلگراف - لایحه ایست راجع به دوققره سیم کشی و خرید دوققره کابل بی سیم تقدیم میکنم که مراجعه شود به کمیسیون بودجه .

رئیس - جلسه آینده یکشنبه ۲۳ اردیبهشت دستور . . .

آقای وزیر معارف فرمایشی دارند ؟

وزیر معارف - دوققره لایحه یکی راجع به کتب بخانه ایست که برای مدرسه حقوق باید تهیه شود از وجوهائی که برای مدرسه سیاسی بوده است و با این زمان باختیار وزارت امور خارجه بوده است و لایحه دیگری است برای استخدام مسیو هس و مادام هس تقدیم میشود

رئیس - جلسه آینده یکشنبه ۲۳ اردیبهشت سه

ساعت قبل از ظهر دستور نظامنامه داخلی مجلس . (مجلس يك ربع ساعت قبل از ظهر ختم شد)

قانون

بیست و پنج هزار تومان اعتبار برای کمک و اعانت بساکنین نقاط خراسان که در اثر زلزله مصیبت دیده اند مصوب ۱۹ اردی بهشت ماه ۱۳۰۸

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است از محل پنجاه هزار تومان اعتبار برای مخارج معاودت و کمک به اعاشه مهاجرین بی بضاعت که ضمن بودجه ۱۳۰۸ مملکتی منظور است مبلغ بیست و پنج هزار تومان برای کمک و اعانت بساکنین حدود شیروان و قوچان و بجنورد و سایر نقاط خراسان که از اثر زلزله مصیبت دیده اند تخصیص داده و برای دستگیری و اعانت بستمدیدگان با اختیار والی خراسان بگذارد .

این قانون که مشتمل بر یکماده است در جلسه نوزدهم اردی بهشت ماه یکمهر و هشت شمسی

بتصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر